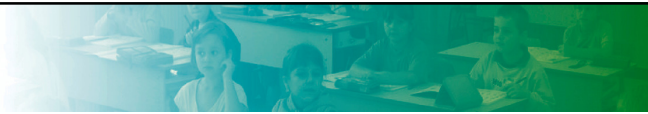

TÁRKI-TUDOK
Tudásmenedzsment és Oktatáskutató
Központ Zrt.

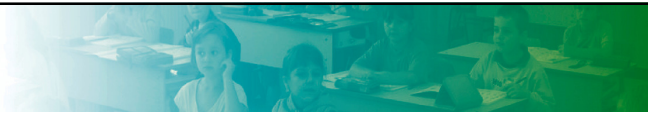
Programok, intézmények, képzési szintek: az iskolaszervezet kérdései

Vitaindító a Struktúrák és folyamatok szekcióban
Lannert Judit
VII. Országos Nevelésügyi Kongresszus
Budapest, 2008. augusztus 26.

TÁRKI-TUDOK ZRT.

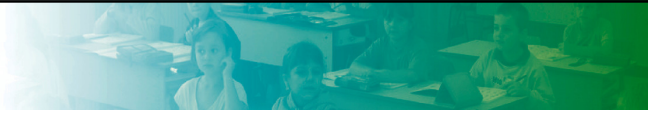
TÁRKI-TUDOK
Tudásmenedzsment és Oktatáskutató
Központ Zrt.

Az iskolaszervezet fogalma

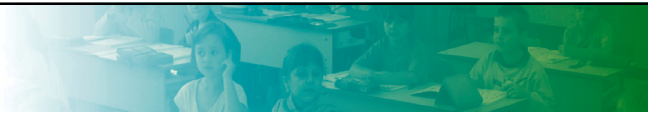
- Iskolarendszer: egy adott ország oktatási intézményeinek rendszerbe szerveződése
- Vertikális szerkezet: iskolafokokozatok és képzési szintek
- Horizontális szerkezet: eltérő képzési célú iskolatípusok
- Egyéb használatos kifejezések: pedagógiai program, ciklus

TÁRKI-TUDOK ZRT.

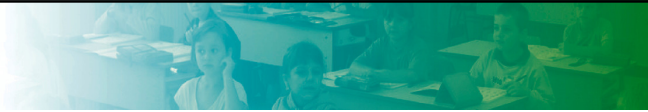
Lehetséges dimenziók

- Elméleti, illetve történeti megközelítés
- Térbeli összehasonlítása (nemzetközi, térségi)
- Retrospektív (mi is történt)
- Jelenlegi gyakorlat (mi van jelenleg, hova tartunk)

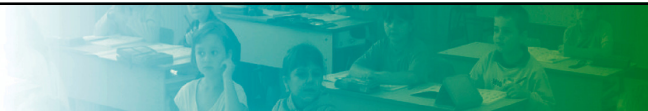
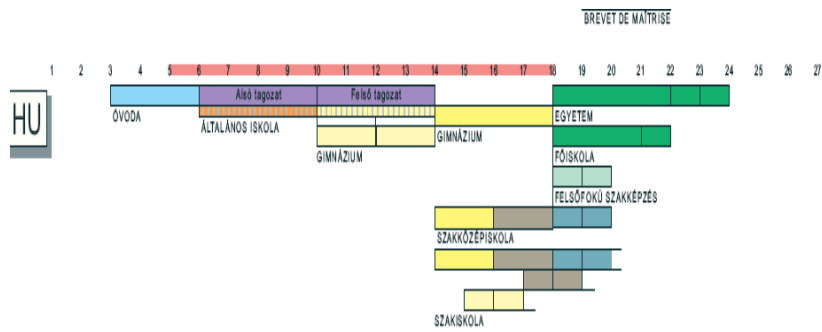

ISCED (International Standard Classification of Education) besorolás

- Kategóriák: programok és szintek
- A nevelési-oktatási programok 7 szintjét különböztetik meg (0- óvoda, 6 doktori képzés)
- A magyar alsó tagozat: 1, felső tagozat: 2, középfokú képzés: 3, érettségire épülő szakképzés: 4, felsőfokú szakképzés: 5B, felsőoktatás: 5A
- A besorolás ismérvei: a program hossza, belépési kritériumok, a magasabb oktatási szintekhez, illetve a munkaerőpiachoz való kapcsolódás

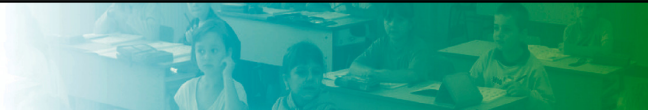
A magyar oktatás szerkezete Euridyce, 2005

A magyar iskolaszervezet nemzetközi összehasonlításban

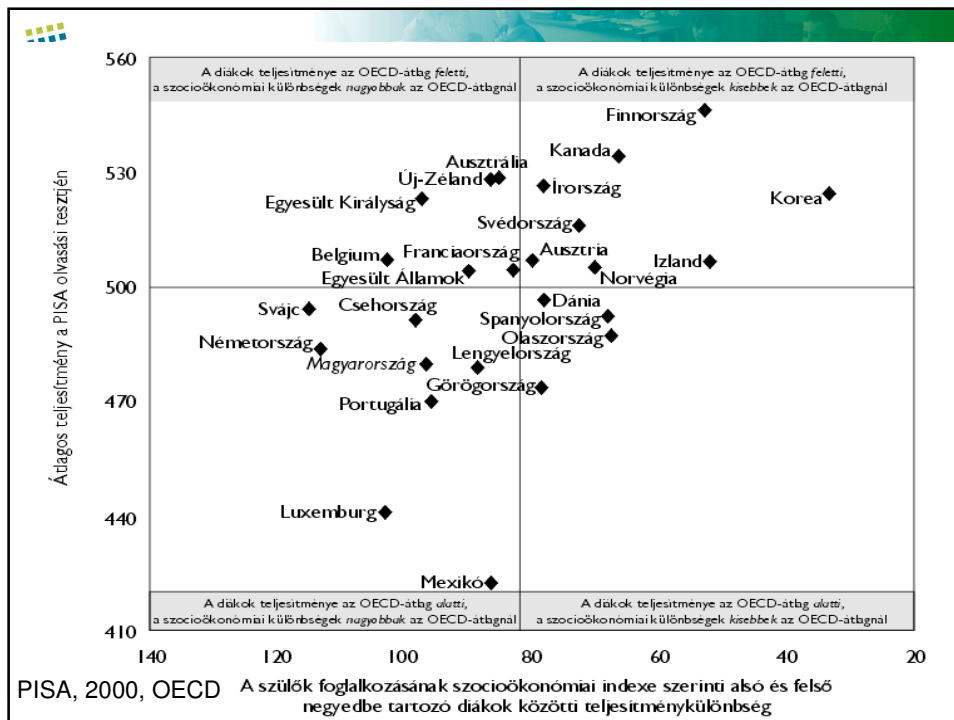
A magyar iskolaszervezet két szempontból is rekorder:

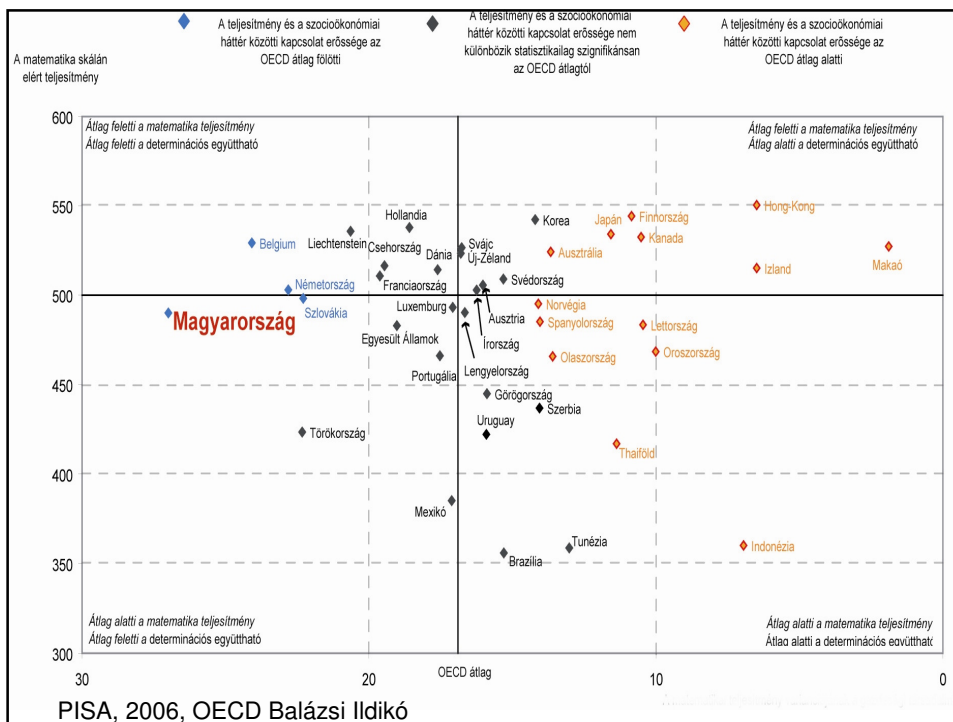
- itt a leghosszabb a tankötelezettség és egyben
- itt ágaznak el legkorábban a tanulási utak

PISA vizsgálat tanulsága

- A korai szelekciót alkalmazó országok esetében a tanulók társadalmi háttere és teljesítménye között erősebb a kapcsolat
- Azokban az országokban, ahol a tanulók többsége komprehenzív típusú középfokú iskolában jár, a teljesítmény és a társadalmi háttér közötti összefüggés gyengébb

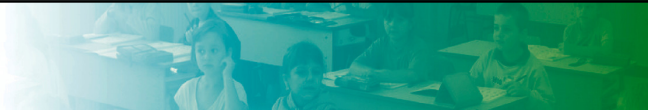
TÁRKI-TUDOK
Tudásmenedzsment és Oktatáskutató
Központ Zrt.

Mi történt az elmúlt két évtizedben?

- Demográfiai folyamatok +
- Társadalmi igények +
- Intézmények fennmaradási érdeke +
- Konfliktuskerülő politika =

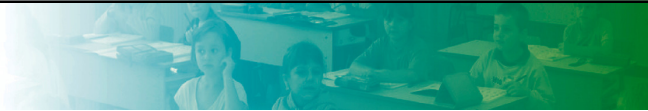
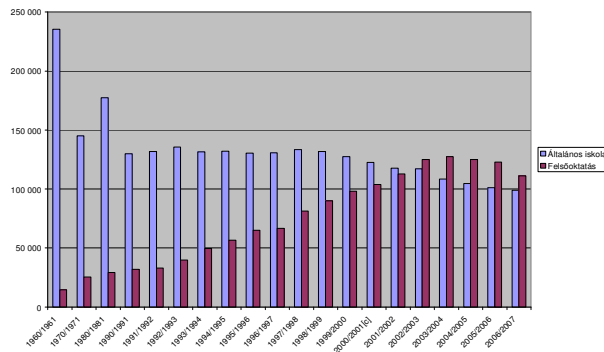
EXPANZIÓ közép és felsőfokon

TÁRKI-TUDOK ZRT.

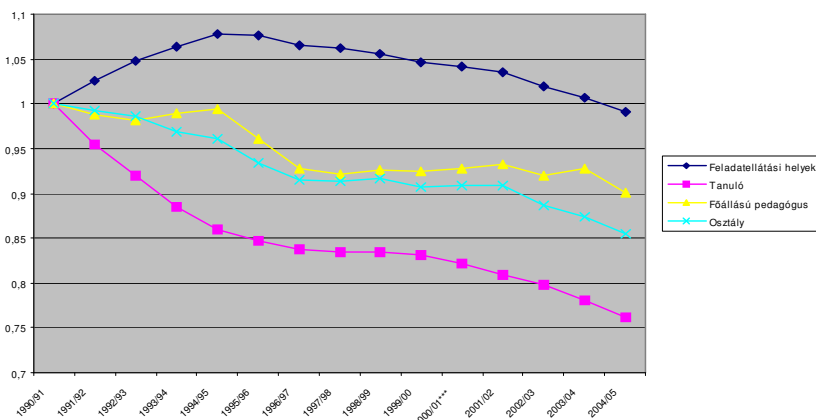
Első évesek száma az általános iskolában és a felsőoktatásban, 1960, 1970, 1980 és 1990-2006

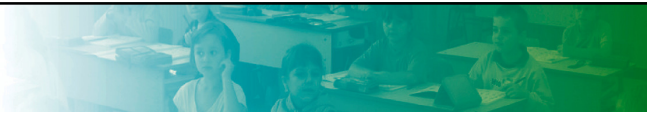
OM statisztika

Az általános iskolai oktatás alapadatai, nappali tagozaton, 1990-2004 (%), (1990=100%)

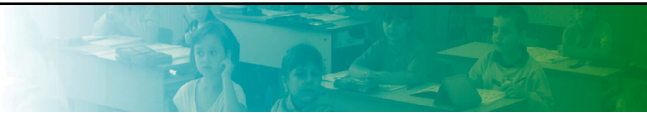
Jelentés a magyar közoktatásról, 2006

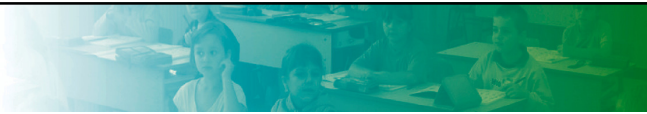
Jelen és jövő

- A finanszírozási nehézségek folytán felerősödnek a társulások és ezen belül új intézménykonglomerátumok, egységes iskolák jönnek létre
- Az uniós csatlakozás és a lisszaboni folyamatok felerősítik a globális tendenciák érvényesülését a szerkezeti kérdésekben is
- Hosszabb távon a 12 évfolyamos érettségit adó középiskola és a ráépülő tömeges BA tűnik a nemzetközi trendbe is illeszkedő szerkezeti mainstreamnek

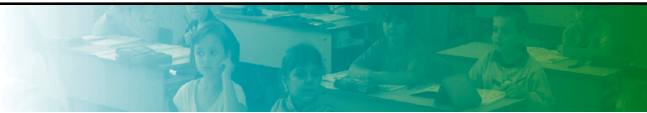
Vitaindító feltevések/I

- A rendszer ellenáll a csökkenésnek és ezt szerkezeti válaszokba csomagolja: 6-8 évfolyamos gimnáziumok, nyelvi évfolyam, TISZK, felsőoktatás tömegesedése
- A szakmapolitika csak követi a történéseket, nincsen igazán hosszútávú szerkezetpolitika
- Az összességében rövid távon haszonmaximalizáló megoldások együttesen olyan szerkezetet hoztak létre, amelynek a költségei magasak: hatékonysági, eredményességi és méltányossági deficit alakult ki.

Vitaindító feltevések/II

- Az iskolaszervezet nem annyira cél, vagy eszköz, inkább többféle folyamat eredményeként kialakult állapot, vagy okozat.
- Az eredményességi és méltányossági problémákra ezért nem ez az elsődleges orvosság.
- A pedagógusképzés és foglalkoztatás, a közigazgatási rendszer valamint az elszámoltathatóság tűnik kulcskérdésnek, területnek.

Vitaindító kérdések

- Vajon a szerkezeti reform javíthat-e az oktatás eredményességén? (nemzetközi összehasonlítás)
- Az újonnan létrejövő társult, egységes iskolák vajon tekinthetők-e egyfajta komprehenzív iskola csíráinak?
- Mi lesz ebben a folyamatban a szakképzés és általános képzés viszonya, hova vezetnek a TISZK-ek?
- A jelenlegi intézkedések (óvoda, idegen nyelvi év kiterjesztése) vajon növelik-e valóban az oktatás eredményességét és méltányosságát, vagy inkább ezek is az intézményfenntartó extenzív lépések kategóriájába esnek?
- Mennyire lesz globális, európai, országos, vagy éppen helyi jellegű az iskolarendszer?